

آیین نامه اجرایی ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲- و اصلاحات بعدی آن.

ب - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون.

پ - وزارت: وزارت صنعت، معدن و تجارت

ت - نظام ملی: نظام ملی طبقه‌بندی کالا و خدمات شناسه کالا و خدمات، موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۵۹۶/ت ۳۷۱۷۹ ک مورخ

۱۳۸۶، ۲، ۱۱ که صرفاً به منظور تهیه شناسنامه کالا و طبقه‌بندی کالاها مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

ث - عناصر توصیفی کالا: عناصر و خصوصیات ماهوی و شکلی کالا (فیلدهای توصیفی) از قبیل جنس، نوع، رنگ، ابعاد، وزن، طرح، مدل، تولیدکننده، کشور سازنده، نام تجاری و نوع کاربری آن که در تشریح تجاری کالا مؤثر می‌باشند.

تبصره - وزارت موظف است عناصر توصیفی کالا را با همکاری ستاد، گمرک جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد دستگاه‌هایی که بر طبق قوانین در قبال تولید، واردات، حمل و نگهداری و عرضه کالا دارای وظایف و اختیاراتی هستند، تعیین نماید.

ج - شناسنامه کالا: مجموعه‌ای از عناصر توصیفی کالا که جهت توصیف مشخصات و ایجاد برداشت مشترک از هر قلم کالا در چارچوب همسان تجمیع می‌شوند و شناسه کالا، شناسه یکتای این مجموعه از اطلاعات است.

تبصره - بخشی از اقلام اطلاعاتی در شناسنامه کالا به سایر طبقه‌بندی‌ها از قبیل سامانه هماهنگ شده (HS) طبق تعریف بند (ز)

ماده (۱) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰-، استاندارد بین‌المللی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی (ISIC)، طبقه‌بندی محوری محصول (CPC) و سامانه جهانی نام‌گذاری تجهیزات پزشکی (UMDNS)، طبقه‌بندی استاندارد تجارت بین‌المللی (SITC) (و همچنین سامانه ثبت شناسه شیء (OID) اختصاص دارد.

چ - زنجیره تأمین: کلیه اشخاصی که پس از تولید یا واردات کالا تا تحویل آن به مصرف‌کننده نهایی در امر خرید، فروش، حمل و نگهداری کالا فعالیت نموده و مطابق ضوابط این آیین نامه مسئول انجام بخشی از فعالیت‌های مرتبط با رهگیری کالا هستند.

ماده ۲- وزارت موظف است:

الف - حسب مورد با همکاری دستگاه‌های تخصصی مربوط و بهره‌گیری از اطلاعات نظام ملی نسبت به تهیه شناسنامه کالا و تخصیص شناسه برای تمامی کالاها بر اساس اولویت‌ها و زمانبندی مقرر در ماده (۳) این آیین نامه اقدام نموده و نظام جامع طبقه‌بندی کالا را تشکیل دهد.

تبصره ۱- فرآیند اجرایی تهیه شناسنامه کالا باید به نحوی باشد که عناصر شناسنامه‌های تولید شده تحت عنوان پروژه ایران کد موضوع قوانین و مقررات مربوط، قابل استفاده در طرح جدید باشد.

تبصره ۲- تکمیل محتوای عناصر شناسنامه کالا توسط مشمولین طرح انجام می‌شود.

ب - امکان ثبت اطلاعات شناسنامه کالا و دریافت شناسه کالا را در سامانه جامع تجارت فراهم نماید.

ماده ۳- تهیه شناسنامه و تخصیص شناسه کالا طبق اولویت‌ها و زمانبندی زیر انجام می‌شود:

ماده ۴- به محض آماده شدن شناسنامه کالا و بستر تخصیص شناسه کالا مراتب از سوی وزارت ابلاغ و دستگاه‌های ذی‌ربط مکلفند ظرف سه ماه نسبت به اجرای آن اقدام کنند.

ماده ۵- مضمولین دریافت شناسه کالا اعم از واردکنندگان و تولیدکنندگان موظفند بر اساس اولویت‌ها و زمان‌بندی مقرر در ماده (۳) این آیین‌نامه و در چارچوب آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹-هـ مورخ ۲۳/۴/۱۳۹۵، نسبت به تکمیل اطلاعات شناسنامه کالاهای خود در سامانه جامع تجارت و دریافت گواهی الکترونیکی شناسه کالا اقدام نمایند.

تبصره - در مواردی که کالا دارای شناسه کالای بین‌المللی از جمله «شماره جهانی قلم تجاری (GTIN)» باشد، ضمن تهیه شناسنامه کالا، این شناسه یا شناسه‌ها به عنوان شناسه کالا استفاده می‌شود.

ماده ۶- اگر کالا به صورت بخشی از یک بسته کالایی قرار گیرد، مشمول ترتیبات مندرج در این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۷- نحوه دریافت شناسه کالا برای کالاهای موجود در بازارها و انبارهای کشور که تا تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه تولید یا وارد کشور شده و توسط تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان، فروشندگان و یا سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و امثال آن توزیع، نگهداری یا عرضه می‌شوند، طبق دستورالعملی است که ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه توسط کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه تصویب می‌شود.

ماده ۸- یک ماه پس از لازم‌الاجرا شدن شناسه کالا، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به دریافت و ثبت گواهی‌ها و شماره شناسه کالا از سامانه جامع تجارت اقدام و مطابق قوانین عمل نماید.

ماده ۹- تمامی دستگاه‌های موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ - موظفند خریدهای خود را بر اساس شناسه کالا انجام دهند.

تبصره - وزارت موظف است امکان ثبت این معاملات را در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) بر اساس شناسه کالا فراهم نماید.

ماده ۱۰- به منظور تعیین مصادیق شناسه‌های کالا و تطبیق نظام‌های طبقه‌بندی‌های کالا، وزارت با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران، ستاد و دستگاه تخصصی مربوط، ساختار شناسه کالای موجود در سامانه شناسه کالا و شناسه‌های مورد استفاده در گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌ها را بررسی و مطابقت می‌نماید.

ماده ۱۱- گروه‌های کالایی موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه ظرف یک سال پس از ابلاغ هر گروه بر اساس ماده مذکور، مشمول اجرای طرح شناسه رهگیری می‌شوند.

تبصره - به تفکیک هر گروه کالایی کارگروهی متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار وزارت و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، ستاد، گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌های مرتبط با آن گروه کالایی به ریاست وزارت تشکیل و دستورالعمل اجرایی از جمله ساختار شناسه رهگیری، نحوه همکاری و اشتراک‌گذاری دستگاه‌ها، روش شناسه‌گذاری و چگونگی تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه، نحوه استعلام، شیوه پاسخگویی به استعلامات مردمی و دستگاه‌های نظارتی و زنجیره تأمین در خصوص هر گروه کالایی و همچنین سطح دسترسی به اطلاعات شناسه رهگیری برای استعلام‌کنندگان تصویب و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۲- وزارت موظف است امکان ثبت شناسه رهگیری و دریافت گواهی الکترونیکی را در سامانه جامع تجارت فراهم نماید و یکتا بودن شناسه‌های رهگیری را در سطح تمامی کالاهای مشمول تضمین نماید.

ماده ۱۳- واردکنندگان و تولیدکنندگان کالاهای مشمول موظفند طبق زمانبندی و اولویت‌بندی‌ها و بر اساس ضوابط اعلامی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه نسبت به ایجاد شناسه‌های رهگیری کالاهای خود اقدام و در سامانه جامع تجارت ثبت نموده و گواهی الکترونیکی دریافت نمایند. واردکنندگان و تولیدکنندگان مذکور می‌توانند به جای ایجاد شناسه رهگیری توسط خود، از شناسه‌هایی که توسط سامانه جامع تجارت ایجاد می‌شود، استفاده نمایند.

تبصره - ایجاد و تخصیص شناسه رهگیری برای کالاهای موضوع مواد (۵۵) و (۵۶) قانون که مشمول این آیین‌نامه قرار گیرند و همچنین چگونگی نصب یا درج آن بر روی کالاهای مذکور، طبق دستورالعمل ابلاغی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه خواهد بود .

ماده ۱۴- تعیین تکلیف کالاهای موجود در بازارها و انبارهای کشور که قبل از تاریخ شمول، تولید یا وارد کشور شده‌اند و نحوه تخصیص شناسه رهگیری به آنها طبق دستورالعمل ابلاغی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۵- وزارت موظف است سامانه رهگیری کالا را به صورت یکپارچه با سامانه جامع تجارت ایجاد و راه‌اندازی نماید. این سامانه باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که حسب مورد قابلیت ثبت یا دریافت اطلاعات تولید، واردات، صادرات، حمل، انبارش، فروش و اسقاط کالا از سامانه‌های مربوط را داشته باشد و بتواند در خصوص اطلاعات کالا و رهگیری مکانی و مالکیتی، به استعلام‌های خریداران، اعضای زنجیره تأمین، دستگاه‌های کاشف و بازرسان در هر نقطه از زنجیره تأمین در داخل کشور به صورت متمرکز پاسخ دهد.

ماده ۱۶- رهگیری کالاهای مشمول از بدو ورود یا تولید تا سطح عرضه، مطابق ترتیبات زیر توسط وزارت و با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی و به صورت هماهنگ با سامانه‌های موضوع آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز صورت می‌پذیرد:

الف - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است قبل از ترخیص کالاهای تجاری مشمول، نسبت به دریافت گواهی الکترونیکی و شناسه‌های رهگیری از سامانه جامع تجارت اقدام و مطابق قوانین عمل کند.

ب - واردکنندگان و تولیدکنندگان کالاهای مشمول موظفند هنگام حمل کالا از مبادی گمرکی یا تولیدی، اطلاعات شناسه‌های رهگیری مربوط را که در سامانه جامع تجارت ثبت شده در اختیار شرکت‌های حمل و نقل قرار دهند و همچنین موظفند طبق ضوابط اعلامی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه، نسبت به نصب یا درج شناسه اقدام نمایند.

پ - دستگاه‌های متولی سامانه‌های حمل و نقل موظفند در خصوص حمل کالاهای مشمول، ثبت شناسه‌های رهگیری از سوی شرکت‌های حمل و نقل را در سامانه حمل و نقل مربوط الزامی نموده و قبل از صدور اسناد حمل، از سامانه رهگیری کالا استعلام سیستمی نمایند و از صدور اسناد حمل برای مواردی که مورد تأیید سامانه رهگیری نیست، خودداری نمایند.

تبصره ۱- شرکت‌های حمل و نقل موظفند برای حمل کالاهای مشمول، شناسه‌های رهگیری در سطح بسته‌بندی اظهار شده توسط متقاضی را از متقاضیان حمل دریافت نموده و در سامانه جامع حمل و نقل مربوط ثبت نمایند و از حمل محموله‌هایی که شناسه رهگیری ندارند، خودداری نمایند.

تبصره ۲- اشخاصی که مستقلاً به حمل و نقل درون شهری و بین شهری کالا مبادرت می‌نمایند موظفند نسبت به دریافت بارنامه از شرکت‌های حمل و نقل یا سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای اقدام نمایند.

ت - وزارت موظف است در خصوص انبارش کالاهای مشمول، ثبت شناسه‌های رهگیری در سطح بسته‌بندی اظهار شده توسط

متقاضی را در سامانه جامع انبارها الزامی نموده و قبل از صدور قبض انبار، از سامانه رهگیری استعلام سیستمی نماید و از صدور قبض انبار برای مواردی که مورد تأیید سامانه رهگیری نیست، خودداری نمایند.

تبصره - انباردارها به استثنای اماکن گمرکی در خصوص کالاهای وارداتی، موظفند برای انبارش کالاهای مشمول، شناسه‌های رهگیری در سطح بسته‌بندی اظهارشده توسط متقاضی را از متقاضیان انبارش دریافت نموده و در سامانه جامع انبارها ثبت نمایند و از انبارش کالاهایی که شناسه رهگیری ندارند، خودداری نمایند.

ث - وزارت موظف است در سامانه جامع تجارت امکان انتقال مالکیت کالاها بر اساس شناسه‌های رهگیری را فراهم نماید. تبصره - هرگونه انتقال مالکیت کالاهای مشمول طرح باید توسط سامانه‌های مربوط به همراه شماره شناسه رهگیری کالا ثبت شده و برای سامانه رهگیری از طریق سامانه جامع تجارت ارسال شود .

ماده ۱۷- اعضای زنجیره تأمین و خریداران کالاهای مشمول و همچنین مأموران دستگاه‌های کاشف موضوع ماده (۳۶) قانون می‌توانند شناسه رهگیری کالا را از سامانه رهگیری استعلام نمایند. سامانه رهگیری در پاسخ، مشخصات ماهیت کالا، مالکیت و موقعیت ثبت شده در سامانه را اعلام می‌نماید. هرگونه مغایرت بین اطلاعات استعلام با مشخصات کالا نشان‌دهنده احتمال قاچاق، تقلبی یا فاقد مجوز بودن کالای مربوط است.

تبصره - وزارت موظف است امکان ثبت مغایرت را در سامانه رهگیری فراهم نموده و مغایرت‌های ثبت شده را برای سامانه شناسایی کالای قاچاق به صورت سیستمی ارسال نماید. دستگاه‌های کاشف موظفند با بررسی این اطلاعات نسبت به شناسایی مراکز عرضه و فروش کالاهای قاچاق و فاقد مجوزهای قانونی اقدام نمایند.

ماده ۱۸- نصب شناسه رهگیری می‌تواند به صورت چاپ شناسه و یا الصاق برچسب فیزیکی و یا الکترونیکی و امثال آن صورت پذیرد. نصب شناسه رهگیری برای کالاهای داخلی می‌تواند توسط تولیدکننده داخلی و برای کالاهای خارجی توسط تولیدکننده خارجی در کشور مبدأ و یا واردکننده صورت پذیرد. متناسب با نوع کالا و بسته‌بندی آن، نصب شناسه رهگیری می‌تواند بر روی کالا و یا بسته‌بندی آن صورت پذیرد. به منظور تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه در نصب شناسه، دستگاه تخصصی مربوط متناسب با نوع کالا و نیازهای فنی، روش نصب شناسه را پیشنهاد می‌دهد تا طی دستورالعملی که به تصویب کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین‌نامه می‌رسد، ابلاغ شود.

ماده ۱۹- فرآیندهای ثبت شناسه‌ها، تخصیص نام کاربری و رمز عبور، انتقال مالکیت، پاسخ استعلام شناسه‌ها و گواهی‌ها و سایر فعالیت‌های مذکور در این آیین‌نامه در سامانه جامع تجارت و دیگر سامانه‌های مرتبط به صورت رایگان می‌باشد.

ماده ۲۰- وزارت مسئول اجرای این آیین‌نامه بوده و موظف است روند اجرای آن را سالانه به ستاد و هیأت وزیران گزارش کند.